

CIERPIENIE (43) *sb n*

cierpienie (32), **cirpienie** (11); *cierpienie PatKaz II* (3), *Mymer*², *MurzHist*, *KrowObr*, *Mącz* (3), *KuczbKat*, *CzechRozm* (2), *ModrzBaz*, *SkarŻyw* (4), *CzechEp* (5), *Calep*, *WujNT*, *WysKaz* (2), *SkarKaz* (6); *cirpienie March*¹, *OpecŻyw* (3), *Mymer*¹, *BartBydż*, *BielŻyw* (2), *WróbŻółt* (2), *BiałKat*. -enie (42), -ęnie (1).

Pierwsze i drugie jasne, w końcowym wahania.

sg N *cierpienie* (11); -é (1) *OpecŻyw*, -e (1) *BiałKat*, -(e) (9). ◇ *G* *cierpieniã* (15). ◇ *D* *cierpieniu* (1). ◇ *A* *cierpienie* (6); -é (1), -(e) (5). ◇ *I* *cierpieniem CzechRozm* (2), *cierpieni(e)m* (1) *SkarŻyw*. ◇ *L* *cierpieniu* (5). ◇ *pl N* *cierpieniã* (2).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVIII w.

1. *Ból; dolegliwość fizyczna lub psychiczna; passio Mymer*¹, *BartBydż*, *Mymer*² (30) : Takież kto ma w goleniach bolenie/ tãki niema zdrowiã [!] ãle częłte ćirpienie. *March*¹ A4; *OpecŻyw* [192]; *PatKaz II* 34, 54, 54v; *Mymer*¹ 39v; *BartBydż* 108b; powiadał [*Epikurus*] że małe cirpienie znofzone iest, á wielkie nietrwãle bywa. *BielŻyw* 101, 38; *WróbŻółt* E6v; *Mymer*² 41v; *BiałKat* 91 marg; *ModrzBaz* 18; Zãchował ná wfzytkim obyczãie święte/ wpołfułzeńftwie ochotę/ w ćierpieniu łtãtecznośe *SkarŻyw* 371, A2, 206; ãni onego zna zbãwićielã [...] / *quem impãfsibile^m dicunt* [...] o korym mowiã iż iest bez ćierpienia/ ábo kory ćierpieć nie moze. *CzechEp* 245, 49, 245, 246; *WysKaz* 25; *SkarKaz* 122a, 639a [2 r.].

cierpienie dla kogo (2): y nátem iednym wielkim vpominku rány tey/ y ćierpienia dla Pãná mego Iezufa vkrzyżowãnego/ przeltãnę. *SkarŻyw* 356. Cf *Zwrot*.

Zwrot: »wydawać na cierpienie [dla kogo]« (1): człowiek ćiało fwe dáie Bogu zá ofiarę żywą/ kiedy ie wydãie ná ćierpienie dla niego *WujNT* 566.

Szeregi: »gorzkość i cierpienie« (1): Tego dla zmiéłfãy twã gorzkoftz ij twé cirpienijé/ ze krwiã milégo Iezufa *OpecŻyw* [127]v.

»karanie albo cierpienie« (1): dwie fã rzeczy ktore zá grzechem idã: zmãzá y karãnie álbo ćierpienie. *KuczbKat* 220.

»męczenie i cierpienie« (1): Kryftus ofiarowãny być niemoze/ bes męzenia y ćierpienia. *KrowObr* 178.

»cierpienie i robota« (1): chciał Pan IEZVS vkázãć [...] pracey náłzey zapłãte/ ábyłmy fię niã do ćierpienia y roboty pobudzãli. *SkarKaz* 121b.

2. *Znoszenie dolegliwości fizycznych i psychicznych; perfunctio, perpessio, passio (poenarum) Cn* [czego] (8) : Mowi to o łobie pan Iefus daiãcz nam naukę skromnego cirpienia. *WróbŻółt* Nv; *CzechEp* 51; *Calep* 763a.

cierpienie czego (4): Czwarty łpofob iest [...] gdy winowãycã [...] zá wyłtępki fwe/ łam częśe iednę płãci y nágradza: ábo iã tez iãkim ćierpieniem karãnia ná łobie odnofi *CzechRozm* 218v. Cf *cierpienie czego dla czego, Wyrażenia*.

cierpienie czego dla czego (2): A ćierpienie czego złego/ dla łãmey prawdy y łprãwiedliwości [...] iãkie ma błogofłãwieńftwo? *SkarKaz* 639a. Cf *Wyrażenia*.

Wyrażenia: »cierpienie ciężkości [dla czego]« (1): i ku cierpieniu wżelakich ciężkości dla imięniá pańfkie⁸⁰ mocnie pośiláł ieden drugiego. *MurzHist* T3.

»cierpienie mąk« (1): ieft obowiązány ná nieznośne ćierpienie wiecznych mąk piekielnych. *WysKaz* 22.

Szereg: »praca i cierpienie« (1): Lecz pracy y ćierpienia nie żáłuy *SkarKaz* 123a.

3. *Cierpliwość, tolerancja, wyrozumiałość; toleratio Mącz, Cn; patientia Cn* (3) : A w tym nám przyklád vboftwa ij cirpieniá zoftawili *OpecŻyw* 59v; *Mącz* 457b; Ale żeby tą mową fwą y ćierpienim do czáfu onych kordow/ z ktorými chodźili/ miał to w nich vtwierdzáć *CzechRozm* 234v.

4. *jęz. Na oznaczenie strony biernej* (2) : verbum neutralis significationis, Ktore áni czynienia/ áni cierpienia známionuye. *Mącz* 246c; Verbum [...] apud Grammaticos pars orationis actionem aut passionem significans, Yedná część mowy/ czynienie/ albo ćierpienie známienuyáca. *Mącz* 484b.

Synonimy: 1. *bol, boleść, choroba.*

Cf [**CIERPIĘTLIWOŚĆ**], **CIERPLIWOŚĆ**, CIRPIĄCOŚĆ, **CIRPIEC**, CIRPIĘDNOŚĆ

DM